

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Iskolai forduló

2018. november 22.

8. osztály

tanuló neve

tanuló iskolája

Tollbamondás pontszáma: _____

Szövegértés pontszáma: _____

Helyesírási teszt pontszáma: _____

Összesített pontszám: _____

A 60 pont feletti dolgozatokkal lehet nevezni a megyei fordulóra az alábbi linken 2018. november 22-30. között:
http://pseg.hu/?page_id=53

A dolgozatoknak 2018. november 30-ig be kell érkezniük postán is a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium 7150 Bonyhád, Kossuth u. 4. címre. A borítékra szíveskedjenek ráírni a megyéjük és a verseny nevét!

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkné Bacskai Eszter szaktanár

Lenczné Vrbovszki Judit Anikó szaktanácsadó

Unti Judit szaktanár

Lektorálta:

Gyórfy Lilla szaktanár

A verseny fővédnökei:

Dr. Simoncsics Péter nyelvész, docens

Dr. Nagy Imre professor emeritus PTE

Helyesírási feladatok**1. Alkoss intézményneveket az alábbi betűhalmazokból, majd írd le –i képzős származékukat is!****12/**

KÖNYVESKÁLMÁNÚTIGIMNÁZIUM

BELÜGYMINISZTERIUM

BUDAPESTIOPERETTSZÍNHÁZ

MAGYARTUDOMÁNYOSAKADÉMIA

MADÁCHSZÍNHÁZ

EÖTVÖSLORÁNDTUDOMÁNYEGYETEM

2. Válaszd el minden lehetséges helyen az alábbi szavakat!**10/**

hónaljámig _____ habfixáló _____

futóedzés _____ Takátsék _____

hogysisne _____ karének _____

megoldódik _____ Koós _____

Márffy _____ influenzás _____

3. Írd át a minta alapján a tagadó mondatokat állítóvá!**10/**Minta: Nincs ez így rendben.

Rendben van ez így.

Nem szeretem őt.

Szeretem őt.

Nem fogom megnézni a filmet. _____

Nincs el jól egyedül. _____

Nincs oda a virsliért. _____

Nincs eltörve a keze. _____

Nem kell elmennem futni. _____

Nem kelt el a festmény. _____

Nem fogom megenni. _____

Nem fogom meg a kezéd. _____

Nem szokott lejárni a klubba. _____

Anyá nem szokott le a kávézásról. _____

4. Tedd felszólító módba a zárójelben lévő szavakat! A példa alapján dolgozz! A rövidebb alakot használd!

10/

Példa: Írd meg a levelet! (megír) ~~írjad meg~~

Írj valamit! (ír) ~~írd~~

_____ a vacsoráról! (gondoskodik)

_____, amit mondtam! (elfelejt)

_____ a házasságunkat! (megáld)

_____ az őszinteségemet! (megbocsát)

_____ szorgalmasabban! (edz)

_____ egy jó hangosat! (kiált)

_____ valakinek ezt a könyvet! (ajánl)

_____ egy jó könyvet nekem! (ajánl)

_____ a szavamat! (elhisz)

_____ te is a zsebpénzedet! (kevesell)

5. Húzd alá a kilenc helytelenül írt szót, majd írd le őket helyesen!

9/

rabszódia – mingyárt – feljebb – lélekzet – készpénz – lagzi – küzködik – viszhang – vízszintes – ózsdí –
piperészkedik – rögtön – szekfűszeg – lejjebb – rézben – imátság

6. Egészítsd ki a szókapcsolatokat a megfelelő hosszúságú magánhangzóval!

9/

h__szan voltak; k__rözött hagymával; dedikált v__zilabda; ny__gös kisgyerek; h__sölő munkások;

bántó karikat__ra; elny__tt kabát; kult__rált viselkedés, b__ztató kezdet

Összesen: 60 pont

Elért pontszám: _____

Szövegértési feladatok

Olvasd el figyelmesen a szöveget, majd válaszolj a feltett kérdésekre!

Utak keresése

Lotz János alma matere, a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium Lotz János anyanyelvi szakkörének vezetője, dr. Antóni Judit és Lenczné Vrbovszki Judit tanárnő ötletét felhasználva nyári tábort szervezett a nyelvészet és a tömegkommunikáció iránt érdeklődő diákok számára 2006-tól kezdődően. Ennek az úttörő kezdeményezésnek Szépe György volt a patrónusa, akitől a tábor neve is származik (Lotz János Nyári Diákegyetem), s aki többször eljött előadni, hogy személyes élményei alapján megrajzolja Lotz János alakját és jelentőségét a XX. századi magyar és egyetemes nyelvészetben. Lotz Jánosról beszélt tehát, aki „egyszeri jelenség volt három országban” – Terts Istvántól kölcsönöztem ezt a meghatározást.

E nyelvészeti tábor célja az volt, hogy a helyesírási csuklógyakorlatok és az iskolás nyelvtani szemlélet korlátain túllépve izgalmasabb nyelvészeti perspektívát mutasson a 14–18 éves középiskolásoknak. Szépe György - mint külső előadó - a 60-as évek közepétől kezdve hasonló törekvések jegyében állt élére az általános nyelvészet megújításának a budapesti egyetemen: tanítványaiból alakult a Fiatal Nyelvészek Köre (a teljesség igénye nélkül néhány név jelzéseként: Heller Mária, Kenesei István, Komlósy András, Mártonfi Ferenc, Radics Katalin, Szabolcsi Anna, Bánréti Zoltán és mások), amely munkaközösség friss szemléletű tankönyveivel és középiskolai mintatanításaival lendületet adott az anyanyelvi nevelés modernizálásának a 70-es években. Szépe György az első azoknak a tudós személyiségeknek a sorában, akik több mint 30 évvel később fölléptek a bonyhádi tábor rendezvényein is: Daniel Abondolo a londoni egyetemről, Csepregi Márta és Horváth Iván a budapesti egyetemről, Gráfik Imre a szombathelyi főiskoláról, Benő Attila, Máthé Dénes, Molnár Bodrogi Enikő a kolozsvári egyetemről, Petőfi S. János a maceratai egyetemről, Péntek János a kolozsvári egyetemről, Kaltenbach Jenő a szegedi egyetemről, Simon Szabolcs a komáromi egyetemről, Terts István a pécsi egyetemről, Vászolyi Erik az ausztráliai Perth egyeteméről, és végül jelen írás szerzője – akkor még – a kolozsvári egyetemről.

(Készült Simoncsics Péter szövegéből: <http://www.forrasfolyoirat.hu/1405/simoncsics.pdf> alapján.)

Feladatok

1. Helyettesítsd egyetlen szóval a szövegből származó alábbi kifejezéseket!

3/

úttörő kezdeményezés:

patrónus:

csuklógyakorlat:

Csak egyetlen szó fogadható el megoldásként.

2. Mit jelentenek ezek a szövegből származó szófordulatok? Magyarázd meg a jelentést!

2/

„egyszeri jelenség volt három országban”:

.....

a teljesség igénye nélkül:

.....

3. Keresd meg a szövegben a kiemelt kifejezések tartalmi, jelentésbeli párját!

3/

alma mater: munkaközösség:

nyári tábor:

4. Töltsd ki a táblázatot a szövegből származó adatokkal, tényekkel!**8/***Mi volt a felsorolt személyek és csoportok tevékenységének a célja?*

	Célja	Eszköze
a nyári tábor		
a Fialat Nyelvészek Köre		
Szépe György a táborban		

5. Számoljunk! (Csak a szöveg alapján dolgozz!)**4/**

Ahány női előadója volt a tábornak a szöveg szerint:

Ahányan a kolozsvári egyetemről érkeztek előadást tartani:

Ahány előadó külföldi egyeteméről vett részt a táborban:

Ahány éve volt az első nyári tábor.

Összesen: 20 pont**Elért pontszám: _____**